دبیرخانه کیفیت بخشی درس تربیت بدنی استان قم

توانمند سازی و ارتقاء صلاحیت های حرفه ای آموزگاران پایه

طرح مدرسه حیات

(حلقه های یادگیری تربیت بدنی)

سال تحصیلی ۱۴۰۶-۱۴۰۵

مقدمه

توانمندسازی نیروی انسانی، بنیادی‌ترین عامل موفقیت هر سازمان، به‌ویژه در نظام تعلیم و تربیت است. معلم به عنوان رکن اصلی فرآیند یاددهی ـ یادگیری، نقشی بی‌بدیل در ارتقای کیفیت آموزشی و تحقق اهداف اسناد بالادستی، از جمله سیاست‌های کلی تحول در نظام آموزش و پرورش و سند تحول بنیادین، ایفا می‌کند. از این‌رو، سرمایه‌گذاری در ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، اثربخش‌ترین نوع سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش به شمار می‌رود.

در سال‌های اخیر، وضعیت نه‌چندان مطلوب برخی شاخص‌های کارایی در تدریس درس تربیت‌بدنی توسط آموزگاران پایه، ورود تعداد قابل توجهی از معلمان از مسیرهایی غیر از دانشگاه فرهنگیان، محدودیت‌های موجود در آموزش تخصصی تربیت‌بدنی در دوره‌های تربیت معلم و همچنین پیامدهای ناشی از همه‌گیری کرونا بر کیفیت آموزش حضوری، ضرورت توجه جدی‌تر به توانمندسازی حرفه‌ای معلمان این حوزه را دوچندان کرده است.

در پاسخ به این نیاز و در راستای مأموریت معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش، دبیرخانه کیفیت‌بخشی درس تربیت‌بدنی دوره ابتدایی مستقر در استان قم، مدل «مدرسه حیات» را برای راهبری حرفه‌ای آموزگاران پایه ارائه کرده است. این مدل با تکیه بر نقش گروه آموزش تربیت‌بدنی به‌عنوان راهبران آموزشی، پیوند مؤثر میان برنامه درسی، کتاب‌های راهنمای معلم و آموزش عملی را تقویت کرده و زمینه توانمندسازی فردی و جمعی آموزگاران و تبادل تجربه‌های حرفه‌ای آنان را فراهم می‌سازد. «حیات» مخفف «حلقه یادگیری تربیت‌بدنی» است و بر شکل‌گیری یک جامعه یادگیرنده در مدرسه با مشارکت مدیر، معاونان و معلمان تأکید دارد. این مدل یک نسخه پویا و زنده است و با دریافت نظرات و بازخوردها در طول سال تحصیلی به روزرسانی خواهد شد.

ضرورت و اهمیت تربیت بدنی در دوره ابتدایی

دوره ابتدایی به عنوان حساس‌ترین مرحله رشد و شکل‌گیری شخصیت کودکان، از جایگاه بی‌بدیلی در نظام تعلیم و تربیت برخوردار است. در این میان، درس تربیت بدنی با نقش محوری خود، نه تنها به عنوان یک ماده درسی، بلکه به مثابه بستری ضروری برای پرورش نسلی سالم، پویا و متعادل قلمداد می‌گردد. معلمان دوره ابتدایی به عنوان اصلی‌ترین مجریان برنامه‌های آموزشی، نقشی تعیین‌کننده در نهادینه‌سازی فرهنگ فعالیت بدنی ایفا می‌نمایند. این نقش در قالب الگوسازی رفتاری، ترغیب دانش‌آموزان به فعالیت‌های ورزشی، ایجاد محیطی پویا و شاداب برای رشد همه‌جانبه، شناسایی و هدایت استعدادهای ورزشی در مراحل اولیه و تلفیق آموزش‌های حرکتی با سایر دروس برای تحقق یادگیری عمیق متجلی می‌شود. از سوی دیگر، کوتاهی در توجه به درس تربیت بدنی در این مقطع حساس، می‌تواند پیامدهای جبران‌ناپذیری را به همراه داشته باشد که از جمله می‌توان به شکل‌گیری الگوهای حرکتی ناقص، ضعف در مهارت‌های بنیادین حرکتی، افزایش احتمال بروز ناهنجاری‌های قامتی و اختلالات جسمانی، اختلال در کارکرد بهینه سیستم عصبی و هورمونی ، تثبیت سبک زندگی کم‌تحرک و پیامدهای سلامت محور آن و همچنین ایجاد موانع شناختی و کاهش بهره‌وری آموزشی در مراحل بالاتر تحصیلی اشاره نمود. از این‌رو، تربیت‌بدنی در دوره ابتدایی یک ضرورت راهبردی برای نظام آموزشی است و تحقق اهداف آن مستلزم توانمندسازی حرفه‌ای آموزگاران و فراهم‌سازی بسترهای مناسب برای اجرای اثربخش برنامه درسی است.

پیشینه جهانی واگذاری تدریس درس تربیت بدنی به آموزگاران پایه

بررسی تجارب بین‌المللی نشان می‌دهد که در بسیاری از نظام‌های آموزشی جهان، تدریس درس تربیت‌بدنی در دوره ابتدایی لزوماً توسط معلمان متخصص این حوزه انجام نمی‌شود، بلکه آموزگاران پایه نیز عهده‌دار اجرای برنامه درسی هستند. این سیاست بیشتر در کشورهایی اتخاذ شده است که یا کمبود معلم متخصص تربیت‌بدنی دارند، یا بر یکپارچگی آموزش دروس پایه تأکید می‌کنند.

در **انگلستان**، آموزگاران پایه مسئول تدریس تمام دروس از جمله تربیت‌بدنی هستند و تنها در برخی مدارس از معلمان متخصص یا مربیان ورزشی برای پشتیبانی استفاده می‌شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهد کیفیت این درس به میزان آموزش‌های ضمن‌خدمت و منابع حمایتی وابسته است.

در **استرالیا** نیز الگوی مشابهی حاکم است. بیشتر کلاس‌های تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی توسط آموزگاران پایه تدریس می‌شود و معلمان متخصص بیشتر در دوره متوسطه حضور دارند. گزارش‌ها حاکی از آن است که بدون آموزش و کوچینگ مؤثر، آموزگاران پایه اعتماد به نفس لازم برای تدریس تربیت‌بدنی را ندارند.

در **ایالات متحده آمریکا** تجربه‌ای ترکیبی وجود دارد. در برخی ایالت‌ها (مانند تگزاس و کالیفرنیا) تدریس تربیت‌بدنی در ابتدایی صرفاً توسط معلمان متخصص انجام می‌شود، اما در بسیاری دیگر از ایالت‌ها به دلیل کمبود نیرو، این وظیفه به آموزگاران پایه واگذار شده است. تحقیقات نشان داده‌اند که در صورت نبود آموزش کافی، زمان و کیفیت فعالیت بدنی دانش‌آموزان کاهش می‌یابد.

در **فنلاند**، آموزگاران پایه مسئولیت اجرای درس تربیت‌بدنی را برعهده دارند، اما برای این منظور در دانشگاه‌ها آموزش‌های ویژه‌ای دریافت می‌کنند. این آموزش‌ها بخشی از برنامه رسمی تربیت معلم است و موجب می‌شود آموزگاران پایه توانایی بیشتری در اجرای درس تربیت‌بدنی پیدا کنند.

تجربه **ژاپن** یکی از نمونه‌های موفق در این زمینه به شمار می‌رود. در این کشور، آموزگاران پایه تمامی دروس از جمله تربیت‌بدنی را تدریس می‌کنند. موفقیت این الگو مرهون سه عامل اساسی است: وجود برنامه درسی دقیق و مرحله‌بندی‌شده، انتشار کتاب‌های درسی رسمی برای دانش‌آموزان و بهره‌گیری از **درس پژوهی (Lesson Study)** به‌عنوان یک سازوکار دائمی برای توسعه حرفه‌ای و ارتقای کیفیت تدریس.

بررسی تجربه‌های بین‌المللی نشان می‌دهد که موفقیت واگذاری تدریس تربیت‌بدنی به آموزگاران پایه، بیش از آنکه به تخصص اولیه آنان وابسته باشد، به وجود برنامه درسی روشن، آموزش حرفه‌ای و راهبری آموزشی مستمر و یادگیری مشارکتی بستگی دارد. بر همین اساس، مدل «مدارس حیات» با بهره‌گیری از تجربه‌های موفق جهانی و متناسب با شرایط نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران طراحی شده است تا توانمندسازی فردی و جمعی آموزگاران را در بستر واقعی مدرسه محقق سازد.

مدل توانمندسازی مدرسه‌محور آموزگاران پایه در اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی در قالب مدارس حیات

۱- مقدمه

با توجه به تغییر سیاست آموزشی و واگذاری تدریس درس تربیت‌بدنی دوره ابتدایی به آموزگاران پایه، توانمندسازی آنان برای اجرای اثربخش برنامه درسی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. اگرچه آموزگاران پایه در مدیریت کلاس و آموزش عمومی تجربه کافی دارند، اما بسیاری از آنان برای تدریس تربیت‌بدنی نیازمند حمایت تخصصی و فرصت‌های یادگیری حرفه‌ای هستند و این در حالی است که آنان به‌طور طبیعی بیشترین فرصت و تعامل آموزشی را با دانش‌آموزان دارند و می‌توانند تربیت‌بدنی را در پیوند با سایر ساحت‌های تربیتی آموزش دهند.

در پاسخ به این نیاز، دبیرخانه کشوری کیفیت‌بخشی آموزش تربیت‌بدنی دوره ابتدایی، مدل «مدارس حیات» را بر پایه دو سازوکار مکمل، شامل راهبری آموزشی(Instructional Coaching) و درس‌پژوهی (Lesson Study)، طراحی کرده است تا زمینه رشد حرفه‌ای آموزگاران را در قالب یک سازمان یادگیرنده و در بستر مدرسه فراهم سازد.

در این طرح، معلمان تخصصی تربیت‌بدنی در نقش راهبران آموزشی، هدایت حرفه‌ای آموزگاران پایه را برعهده دارند. مدرسه نیز به‌عنوان یک زیست بوم و محیط یادگیری زنده، محور اصلی تحول آموزش تربیت بدنی محسوب می شود و در این چارچوب همه کارگزاران آموزشی اعم از مدیر ، معاونین و معلمان در تعامل حرفه‌ای، بازاندیشانه و پویا، حلقه‌ای یادگیرنده تشکیل می‌دهند.

۲- بیانیه مأموریت

دبیرخانه کشوری تربیت‌بدنی دوره ابتدایی مأموریت دارد با ارائه مدل به‌کارگیری معلمان متخصص تربیت بدنی(گروه آموزش) در نقش راهبران آموزشی حرفه‌ای ، زمینه توانمندسازی فردی آموزگاران پایه در اجرای موثر و مستقل برنامه درسی تربیت‌بدنی را فراهم آورد و هم‌زمان با استقرار فرآیند درس‌پژوهی در مدارس، توانمندسازی جمعی آنان را در قالب مدرسه به‌عنوان یک سازمان یادگیرنده تحقق بخشیده و زمینه‌ای فراهم سازد تا اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی به‌صورت مدرسه‌محور و پایدار در سراسر کشور نهادینه شود. در همین راستا، دبیرخانه با هدایت، پشتیبانی و پایش علمی، تلاش می‌کند ظرفیت حرفه‌ای آموزگاران پایه را در جهت ارتقای کیفیت آموزش تربیت‌بدنی، بهبود تجربه یادگیری دانش‌آموزان و توسعه فرهنگ تحرک و تندرستی در مدارس ابتدایی کشور گسترش دهد.

۳- مبانی نظری و رویکرد

۳-۱ رویکرد مدرسه محور

در این رویکرد، مدرسه نه مصرف‌کننده دانش، بلکه تولیدکننده و بازآفرین آن است. یادگیری معلمان در بستر واقعی کار تدریس، با هدایت گروه آموزش و از طریق تعامل مستمر شکل می‌گیرد. در این مدل، توانمندسازی معلمان در عمل و با حمایت راهبران آموزشی و رشد سازمانی از طریق یادگیری تعامل محور (درس پژوهی) محقق می شود.

۳-۲ تفاوت با مدل‌های پیشین

در مدل مدرسه‌محور حیات برخلاف مدل‌های پیشین توانمندسازی فردی، همه معلمان مدرسه عضو حلقه یادگیری هستند و راهبر آموزشی به‌طور منظم از حلقه آنان پشتیبانی می‌کند.به‌این‌ترتیب، یادگیری فردی به یادگیری سازمانی و تیمی تبدیل می‌شود.

۳-۳ زیست بوم یادگیری مدرسه

مدرسه در این طرح، به‌منزله یک **زیست بوم یادگیری** تعریف می‌شود؛ یعنی شبکه‌ای زنده از روابط، نقش‌ها و منابع که یادگیری در آن به‌صورت پویا جریان دارد.در این زیست بوم:

- **راهبر آموزشی** نقش تسهیل‌گر و هماهنگ‌کننده و پشتیبان فرایند یادگیری حرفه‌ای را ایفا می‌کند؛
- **آموزگاران پایه** به مثابه یادگیرندگان حرفه ای در فرایند طراحی، اجرا و بازاندیشی در تدریس تربیت‌بدنی مشارکت می‌کنند؛
- **مدیر و معاونین** بستر فرهنگی و سازمانی رشد را فراهم می‌سازند؛
- **راهبری آموزشی و درس‌پژوهی** دو چرخه تنظیم و بازتولید دانش درون این زیست‌بوم یادگیری هستند.

۴-۳ هم‌افزایی راهبری آموزشی و درس‌پژوهی

- **راهبری آموزشی** با تمرکز بر تعامل بین فردی، بازخورد حرفه‌ای، و تسهیل رشد مهارتی، اعتماد به نفس و انگیزه تدریس تربیت‌بدنی را در آموزگاران پایه تقویت می‌کند.
- **درس‌پژوهی** با تأکید بر یادگیری جمعی و بازاندیشی گروهی، بستری برای رشد تعامل محور، تحلیل تدریس و بهسازی مستمر فراهم می‌آورد.

این دو فرایند مکمل یکدیگرند و در کنار هم بر سطوح فردی و جمعیِ رشد حرفه‌ای اثر می‌گذارند.

۴- اهداف طرح

۴-۱ هدف کلان

توانمندسازی حرفه‌ای آموزگاران پایه برای اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی در چارچوب مدرسه به‌عنوان یک زیست بوم و سازمان یادگیرنده.

۴-۲ اهداف اختصاصی

۱. توانمندسازی ، افزایش اعتماد به نفس و انگیزه آموزگاران پایه در طراحی، اجرا و ارزیابی درس تربیت‌بدنی
۲. بهبود تجربه عاطفی و بدنی دانش‌آموزان از درس تربیت‌بدنی و گسترش فرهنگ تحرک و تندرستی در مدرسه
۳. ایجاد حلقه‌های یادگیری فعال در مدارس حیات با به کارگیری همزمان راهبری آموزشی و درس پژوهی برای توانمندسازی فردی و جمعی
٤. پیوند واقعی میان کتاب راهنمای معلم، محتواهای آموزشی و تدریس عملی و تضمین کیفیت اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی در کنار سایر دروس پایه
٥. ارتقای کیفیت یادگیری و مهارت‌های حرکتی دانش‌آموزان از طریق مشارکت فعال و حرفه‌ای آموزگاران پایه
٦. تقویت نقش راهبران آموزشی در هدایت و پشتیبانی مستمر از مدارس
۷. گسترش فرهنگ هم آموزی، اشتراک تجربه و یادگیری از عمل

۵- تعاریف عملیاتی

مؤلفه	تعریف عملیاتی
مدرسه حیات	مدرسه حیات یک زیست‌بوم یادگیری پویا است که مدیر، معاونین و معلمان آن در یک حلقه یادگیری فعال، به‌صورت مستمر درباره تدریس، یادگیری و رشد دانش‌آموزان در درس تربیت بدنی گفت‌وگو، بازاندیشی و اقدام می‌کنند. واژه «حیات» مخفف عبارت «حلقه یادگیری تربیت بدنی» است و بر ماهیت یادگیری جمعی، تعامل حرفه‌ای، و رشد تدریجی معلمان در محیط واقعی مدرسه تأکید دارد و نماد پویایی و زنده بودن فرهنگ یادگیری در مدرسه است.
آموزگار پایه	آموزگار پایه معلمی است که مسئولیت اجرای برنامه درسی تربیت بدنی را در کنار سایر دروس پایه بر عهده دارد. این معلم، با بهره‌گیری از کتاب راهنمای معلم، منابع ضمیمه، و پشتیبانی راهبر آموزشی ، برنامه درسی تربیت بدنی را به‌صورت منظم، ایمن، و یادگیرنده‌محور در مدرسه اجرا می‌کند.

مؤلفه	تعریف عملیاتی
راهبر آموزشی (گروه آموزش)	راهبر آموزشی تربیت بدنی، معلم متخصصی است که مسئولیت هدایت، تسهیل و توانمندسازی آموزگاران پایه را در طراحی آموزشی، اجرا و بازاندیشی درس تربیت بدنی بر عهده دارد. وی به‌جای ایفای نقش بازرس یا ارزیاب، به‌عنوان رهبر یادگیری (Learning Leader) عمل می‌کند و از طریق راهبری آموزشی، بازخورد حرفه‌ای، و تسهیل درس‌پژوهی، رشد حرفه‌ای معلمان و کیفیت اجرای برنامه درسی تربیت بدنی را ارتقا می‌دهد. هر راهبر آموزشی به طور معمول مسئولیت راهبری یک مدرسه و ۶ فراگیر را بر عهده دارد. با این حال، در مناطق کم‌جمعیت و با توجه به شرایط استان، امکان افزایش تعداد مدارس تحت پوشش وجود دارد. او در طول سال تحصیلی، از طریق راهبری مستمر، کارگاه‌های مشاهده تدریس، و تسهیل چرخه های درس‌پژوهی رشد حرفه‌ای آموزگاران پایه را راهبری می‌کند.راهبر آموزشی رابط میان برنامه درسی تربیت بدنی، مدرسه، و معلمان است و نقش کلیدی در «پیاده سازی برنامه درسی به عمل آموزشی» دارد.
درس‌پژوهی	درس‌پژوهی تربیت بدنی فرایند یادگیری حرفه‌ای گروهی است که در آن آموزگاران پایه با هدایت راهبر آموزشی، یک جلسه طرح درس تربیت بدنی را به‌صورت جمعی طراحی، اجرا، مشاهده و بازاندیشی می‌کنند. هدف این فرایند، بهبود کیفیت طراحی آموزشی، ارتقای مهارت‌های تدریس، و ایجاد درک عمیق‌تر از یادگیری دانش‌آموزان در درس تربیت بدنی است. هر مدرسه حیات در طول سال تحصیلی چندین درس پژوهی انجام داده و در قالب پوستر به اشتراک خواهد گذاشت.
مدیر و معاونین	مدیر و معاونان مدرسه، تسهیل‌گر اجرای طرح در سطح مدرسه و پشتیبان برنامه‌های راهبری آموزشی و درس‌پژوهی و عضو کلیدی حلقه یادگیری مدرسه هستند.
پوستر تجربه درس پژوهی	پوستر درس پژوهی، محصول نهایی چرخه درس‌پژوهی هر مدرسه حیات است و خلاصه‌ای از فرایند یادگیری حرفه‌ای آموزگاران پایه در تدریس تربیت بدنی را به‌صورت دیداری و مستند ارائه می‌کند. این پوستر معمولا شامل عنوان و هدف درس‌پژوهی، طرح درس نهایی و عکس‌ها یا نمودارهایی از اجرای درس، نکات آموخته‌شده و بازتاب‌های گروه، پیشنهادهایی برای استفاده سایر مدارس حیات است. پوسترها در پایان سال تحصیلی در نمایشگاه منطقه‌ای به اشتراک گذاشته می‌شوند و به توسعه یادگیری میان‌مدرسه‌ای کمک می‌کنند.
کتاب راهنمای معلم و منابع ضمیمه	کتاب راهنمای معلم تربیت بدنی سند مرجع اجرای برنامه درسی تربیت بدنی در مدارس حیات است و اهداف، محتوا، ساختار درس، فعالیت‌های آموزشی و معیارهای ارزشیابی را تبیین می کند. کتاب های ضمیمه و دستنامه، به عنوان پشتیبان در کنار کتاب راهنما آموزگاران پایه را در طراحی، اجرا و بازاندیشی تدریس یاری می‌کند. این منابع پشتیبان طراحی آموزشی معلم بوده و ضمن ایجاد وحدت رویه در اجرای برنامه درسی تربیت بدنی مرجع تحلیل و بازاندیشی در درس‌پژوهی هستند .
بازطراحی درس	بازطراحی درس، فرایند تحلیل و بازسازی طرح درس مشاهده‌شده (در تدریس زنده یک درس تربیت بدنی در کارگاه آغازین) است. هدف از این فرایند، استخراج منطق آموزشی تدریس و تطبیق با کتاب راهنمای معلم می باشد.

۶- مراحل اجرای طرح (تابستان تا اردیبهشت ماه)

مرحله ۱: برنامه‌ریزی و آماده‌سازی (تابستان)

این مرحله پیش از آغاز رسمی اجرای طرح و با هدف فراهم‌سازی زیرساخت‌های اجرایی، آموزشی و پشتیبانی برنامه انجام می‌شود.

۱ .انتخاب و سازماندهی عوامل اجرایی

انتخاب گروه آموزش تا پایان مهر ماه و تبیین و شفاف سازی وظایف و انتظارات از ایشان در اجرای طرح حیات.(بر اساس دستورالعمل «اجرا و ارزشیابی درس تربیت بدنی» ، به‌کارگیری گروه آموزش در ساعات موظف گروه در فعالیت‌های غیرمرتبط با وظایف تخصصی آنان،

از جمله مهارت‌آموزی، برگزاری مسابقات، حضور هفتگی در اداره و سایر فعالیت‌های مشابه، ممنوع است. گروه آموزش موظف‌اند ساعات موظفی خود را صرف انجام وظایف محوله در گروهه آموزش، اجرای برنامه‌های طرح حیات و انجام بازدیدهای پیش‌بینی‌شده سالانه نمایند.)

انتخاب و معرفی یک رابط از هر استان به دبیرخانه کشوری با عنوان «رابط طرح مدرسه حیات» و تشکیل گروه‌های تعاملی تخصصی به‌منظور تسهیل ارتباطات، انتقال تجربیات و هم‌افزایی بین استان‌ها.

به‌منظور افزایش اثربخشی و پشتیبانی آموزشی، پیشنهاد می‌شود در صورت امکان گروه‌های آموزشی، حتی‌الامکان دارای ۶ ساعت ابلاغ باشند و از تعریف ساختارهای ۲ یا ۴ ساعته اجتناب شود تا امکان برنامه‌ریزی منسجم و مؤثر فراهم گردد.

در انتخاب گروه آموزش، اولویت با افرادی باشد که از روحیه و مهارت‌های کوچینگ (Coaching) برخوردار بوده و بتوانند در طول سال تحصیلی به‌عنوان همراه، راهنما و تسهیل‌گر آموزشی، ارتباطی مؤثر و سازنده با آموزگاران برقرار کنند.

۲ .توانمندسازی گروه آموزش

برگزاری کارگاه آموزشی ویژه گروه آموزش منطقه‌ای با هدف آموزش و توانمندسازی پیش از اجرای طرح در زمینه راهبری آموزشی ، با محورهای زیر:

- فلسفه و اهداف مدل «حیات»
- مهارت‌های راهبری آموزشی (گوش دادن و مشاهده فعال، پرسشگری، بازخورد مؤثر)
- آشنایی با ساختار و محتوای «کتاب راهنمای معلم» و «دستنامه»
- آشنایی با شیوه اجرای کارگاه مشاهده تدریس و بازطراحی درس
- آموزش نحوه تسهیل گری در تیم های درس‌پژوهی و خوانش کتاب درس پژوهی

۳ .انتخاب مدارس مجری طرح

مدارس طرح «حیات» توسط کارشناس تربیت‌بدنی منطقه و بر اساس شرایط مندرج در دستورالعمل اجرا و ارزشیابی درس تربیت‌بدنی انتخاب و با آن‌ها تفاهم‌نامه همکاری منعقد می‌شود.

در فرآیند انتخاب مدارس، موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

مدارس منتخب ترجیحاً به‌صورت داوطلبانه، با آگاهی کامل و درخواست مدیر مدرسه انتخاب شوند.

اولویت انتخاب مدارس ترجیحاً با مدارسی باشد که مدیران آن‌ها دارای پیشینه ورزشی، سابقه تدریس درس تربیت‌بدنی یا تحصیلات دانشگاهی مرتبط با رشته تربیت‌بدنی هستند.

مدیران و معاونان مدارس منتخب در کارگاه‌های آموزشی ویژه شرکت کرده و آموزش‌های لازم را دریافت کنند.

۴ .انتخاب و آموزش فراگیران

- برگزاری کارگاه آموزشی ویژه فراگیران منطقه ای با هدف آشنایی با مهارت های حرکتی بنیادین، ایمنی کلاس درس تربیت بدنی و ...

نکته: هرگروه آموزش، متناسب با ساعات ابلاغ خود، مسئول آموزش و پشتیبانی آموزگاران پایه با کمتر از پنج سال سابقه خدمت خواهد بود. در صورتی که تعداد آموزگاران با سابقه کمتر از پنج سال، کمتر از سهمیه تعیین‌شده باشد، استفاده از آموزگاران دارای ۵ تا ۱۰ سال سابقه خدمت بلامانع است.

مدیران و معاونان مدارس تحت پوشش، علاوه بر سهمیه آموزگاران انتخاب و جزو ظرفیت تعیین‌شده فراگیران محسوب نمی‌شوند.

با توجه به شرایط سال گذشته و عدم اجرای کامل فعالیت‌های درس‌پژوهی، پیشنهاد می‌شود حداقل بخشی از فراگیران از شرکت‌کنندگان سال قبل نیز انتخاب شوند.

۵ .تأمین منابع و پشتیبانی آموزشی

اطمینان از دسترسی تمام معلمان مدارس منتخب به منابع آموزشی شامل «کتاب راهنمای معلم»، «کتب ضمیمه» ، «دستنامه» و سایر منابع مکتوب یا فیلم های آموزشی مورد تایید برای تمام معلمان.

۶ .ایجاد بستر ارتباط و تعامل

راهبر آموزشی موظف است برای هر مدرسه تحت پوشش، یک گروه مجازی تشکیل دهد تا ارتباط مستمر با فراگیران، تبادل تجربه، پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و پشتیبانی آموزشی در طول سال تحصیلی فراهم شود.

مرحله ۲: اجرای طرح در مدرسه(مهرماه)

در این مرحله، اجرای عملی طرح «مدرسه حیات» در مدارس منتخب آغاز می‌شود. هدف، آشنایی آموزگاران با الگوی اجرای درس تربیت‌بدنی، تقویت توانمندی آنان در طراحی آموزشی و آغاز فرآیند راهبری آموزشی است.

۱. کارگاه مشاهده تدریس

کارگاه مشاهده تدریس، نقطه آغاز اجرای عملی طرح در هر «مدرسه حیات» است. در این کارگاه، یک جلسه درس تربیت‌بدنی (ترجیحاً توسط یکی از آموزگاران پایه مدرسه و با هدایت و همراهی راهبر آموزشی) به‌صورت زنده اجرا می‌شود.

تمامی آموزگاران فراگیر مدرسه به‌عنوان مشاهده‌گر در این جلسه حضور داشته و با الگوی واقعی طراحی و اجرای درس تربیت‌بدنی در سه بخش زیر آشنا می‌شوند:

- آمادگی
- پیاده‌سازی هدف

- بازگشت به حالت اولیه

نکته: طرح درس این اجرا باید کاملاً منطبق با طرح درس یکی از جلسات «کتاب راهنمای معلم» باشد.

۲. بازطراحی جمعی

بلافاصله پس از پایان تدریس، آموزگاران در گروه‌های سه‌نفره و با هدایت راهبر آموزشی، درس اجراشده را تحلیل می‌کنند. سپس هر گروه، طرح درس را در سه بخش «آمادگی»، «پیاده‌سازی هدف» و «بازگشت به حالت اولیه» روی کاغذ بازطراحی و تدوین می‌کند.

هدف از این فعالیت، درک بهتر ساختار طراحی آموزشی آموزگاران در درس تربیت‌بدنی است.

۳. ارجاع به منابع آموزشی

پس از نگارش و تدوین طرح درس توسط آموزگاران، سرگروه آموزشی ارتباط میان طرح‌های تدوین‌شده و منابع رسمی آموزشی را تبیین می‌کند و نشان می‌دهد که طراحی انجام‌شده مبتنی بر «کتاب راهنمای معلم» و «دستنامه» است. همچنین به درس انتخاب شده در «کتاب راهنمای معلم» برای اجرا اشاره می‌کند.

این کار موجب **برقراری ارتباط** آموزگاران پایه با برنامه‌ی درسی و منابع رسمی درس تربیت بدنی می‌شود.

۴. طراحی آموزشی مستقل

در گام بعد، هر آموزگار برای تثبیت یادگیری در طرح درس‌نویسی، بر اساس پایه‌ی تدریس خود، یک موضوع درسی را انتخاب کرده و آن را با استفاده از کتاب راهنمای معلم، ضمائم و دستنامه، متناسب با امکانات و تجهیزات آموزشگاه خود طراحی می‌کنند.

این فعالیت سبب **تقویت ارتباط** آموزگاران با محتوای برنامه‌ی درسی تربیت بدنی می‌گردد.

۵. آغاز راهبری آموزشی

پس از پایان مراحل چهارگانه‌ی فوق ، فرآیند راهبری آموزشی آغاز می‌شود.

هدف از این بخش، **تثبیت ارتباط** آموزگاران با برنامه‌ی درسی تربیت بدنی و اجرای قابل قبول آن در مدرسه است.

بر اساس برنامه‌ریزی قبلی ،راهبر آموزشی به صورت منظم و هفتگی در کلاس‌های تربیت بدنی مدرسه حضور یافته و اجرای تدریس تربیت بدنی را مشاهده و راهنمایی می کند. در این کلاس ها، اقدامات زیر مورد انتظار است:

- پیش از تدریس: راهبر به معلم پایه در برنامه‌ریزی و طراحی درس کمک می‌کند(حضوری یا در فضای مجازی)
- حین تدریس: راهبر تدریس را مشاهده می‌کند و تا حد امکان در کار معلم مداخله نمی‌کند، مگر در مواردی که ضرورت و فوریت داشته باشد.
- پس از تدریس: در یک جلسه‌ی کوتاه (حدود ۱۰ دقیقه)، بازخوردی مؤثر، دقیق و عملی به آموزگار ارائه می‌دهد.

توجه : در این مدل تمرکز بر این است که«اجرای برنامه درسی» با حداقل استانداردهای قابل قبول شروع شود و از ابتدا بر«کامل و بی نقص بودن طراحی و اجرای آموزگار» تاکید نمی شود . با ورود معلمان به مرحله درس پژوهی کیفیت بخشی کم کم مورد تاکید قرار می گیرد .

مرحله ۳: تداوم راهبری فردی (آبان تا دی ماه)

در این مرحله، راهبری آموزشی به‌صورت مستمر و با هدف تثبیت مهارت‌های تدریس، ارتقای کیفیت اجرای برنامه درسی و ارائه بازخوردهای تخصصی به آموزگاران ادامه می‌یابد.

۱ .حضور مستمر راهبر آموزشی در مدرسه

- راهبر آموزشی به ازای هر ۶ ساعت ابلاغ، موظف است یک روز کامل در هفته در مدرسه تحت پوشش حضور یابد و فعالیت‌های راهبری آموزشی را اجرا کند. (به ازای هر ۶ ساعت ابلاغ، ۶ آموزگار فراگیر تحت پوشش راهبر قرار می‌گیرند.)
- توصیه می‌شود به ازای هر **۶ ساعت ابلاغ آموزشی**، بیش از یک مدرسه انتخاب نشود تا امکان ارائه پشتیبانی مستمر و مؤثر فراهم گردد. تنها در مناطق کم‌جمعیت که تعداد فراگیران واجد شرایط محدود است، پوشش بیش از یک مدرسه بلامانع خواهد بود.

۲ .مشاهده و بازخورد کلاسی

در هر نوبت حضور در مدرسه، راهبر آموزشی موظف است:

- حداقل **۴ جلسه درس تربیت‌بدنی** را در کلاس **چهار آموزگار مختلف** مشاهده کند.
- پس از هر مشاهده، بازخوردهای تخصصی، سازنده و کاربردی به آموزگار ارائه دهد.
- در صورت نیاز، در اجرای فعالیت‌های آموزشی و بهبود فرآیند تدریس، آموزگار را به‌صورت عملی همراهی و راهنمایی کند.

۳ .محورهای راهبری آموزشی

تمرکز اصلی راهبر آموزشی در فرآیند مشاهده و ارائه بازخورد بر محورهای زیر خواهد بود:

- مدیریت کلاس درس؛
- رعایت اصول ایمنی در اجرای فعالیت‌های حرکتی؛
- کیفیت طراحی آموزشی و انطباق آن با برنامه درسی؛
- به‌کارگیری روش‌های تدریس فعال و مشارکت‌محور؛
- شیوه‌های ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان؛
- بررسی و راهنمایی در خصوص تکمیل دفاتر ثبت.

۴ .مستندسازی و ثبت عملکرد

راهبر آموزشی موظف است **نمون‌برگ نظارت بر کلاس درس تربیت‌بدنی** (پیوست شماره ۳) را در سامانه مربوطه، **یک‌بار برای هر فراگیر** تکمیل و ثبت کند.

مرحله ۴: آغاز راهبری جمعی با رویکرد درس‌پژوهی (بهمن تا اردیبهشت)

- تشکیل گروه‌های درس‌پژوهی حداقل سه‌نفره متشکل از آموزگاران هم‌پایه یا پایه‌های نزدیک و راهبر آموزشی. (به ازای هر ۶ ساعت ابلاغ آموزشی، ۲ تیم درس‌پژوهی تشکیل می‌شود.)
- انتخاب یک موضوع از کتاب تربیت‌بدنی برای هر تیم
- طراحی مشترک طرح درس، اجرای آن توسط یکی از اعضای تیم و مشاهده تدریس توسط سایر اعضا.
- گفت‌وگوی بازاندیشانه و اصلاح طرح درس در صورت نیاز
- مشارکت فعال راهبر آموزشی در فرایند مشاهده، تسهیل گفت‌وگوهای حرفه‌ای.
- طراحی و تهیه پوستر به‌منظور مستندسازی و به‌اشتراک‌گذاری نتایج درس‌پژوهی
- تدوین گزارش‌های کوتاه از فرایند یادگیری و تجربه‌های مدرسه توسط راهبر آموزشی

مرحله ۵: جمع‌بندی و نمایشگاه نهایی (اردیبهشت و خرداد)

- برگزاری نشست منطقه‌ای مدارس حیات با ارائه پوسترهای درس‌پژوهی و تبادل تجربه میان مدارس. (به ازای هر ۶ ساعت ابلاغ راهبر آموزشی، ۲ پوستر از دستاوردهای یک مدرسه توسط فراگیران تهیه و ارائه می‌شود.)
- ارزیابی عملکرد و ارائه بازخورد به مدارس حیات (بدون رتبه بندی و تعیین برترین ها) بر اساس شاخص‌هایی مثل کیفیت تدریس، پیوند با کتاب، توان طراحی آموزشی، و همکاری گروهی.

۶- ساختار حمایتی و نقش‌ها

اجرای اثربخش برنامه مدارس حیات مستلزم همکاری و هم‌افزایی سطوح مختلف مدیریتی، آموزشی و اجرایی است. نقش و مسئولیت هر یک از ارکان برنامه به شرح زیر است:

۱. **معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش**- سیاست‌گذار کلان ، تامین منابع
۲. **دبیرخانه کشوری**- تدوین‌کننده روش ها و ابزارها و ناظر علمی و اجرایی
۳. **ادارات کل استان‌ها**- مدیریت و پایش منطقه‌ای
٤. **کارشناس تربیت‌بدنی منطقه**- هماهنگی راهبران آموزشی و پشتیبانی اجرایی
٥. **راهبرآموزشی**- هدایت حرفه‌ای و نظارت میدانی
٦. **مدیر و معاونین مدرسه**- تسهیل و پیگیری برنامه در سطح مدرسه ، عضو و پشتیبان حلقه یادگیری
۷. **آموزگاران پایه**- اجرا، مشارکت، بازاندیشی و یادگیری از عمل

۷- نظام ارزیابی و پایش

ارزیابی در برنامه مدارس حیات با هدف بهبود مستمر کیفیت اجرا، حمایت از یادگیری حرفه‌ای آموزگاران و ارتقای عملکرد مدارس انجام می‌شود. این نظام بر بازخورد سازنده، مستندسازی فرایندها و پایش مستمر استوار بوده و از هرگونه رتبه‌بندی یا رقابت میان مدارس پرهیز می‌کند.

۷-۱ سطوح ارزیابی

سطح	شاخص‌های کلیدی	ابزار
فردی (آموزگار)	کیفیت تدریس، میزان مشارکت در درس‌پژوهی، پیشرفت مهارتی	فرم بازخورد راهبر آموزشی، چک‌لیست مشاهده
مدرسه‌ای	تعداد جلسات درس‌پژوهی، کیفیت همکاری گروهی، پیوند با برنامه درسی	گزارش مدرسه، مستندسازی پوسترها
منطقه‌ای و ملی	میزان تحقق اهداف کمی، کیفیت گزارش‌های مدارس، بازخورد راهبران آموزشی	پرسشنامه، ارزیابی میدانی، تحلیل داده‌ها

۷-۲ شاخص‌های اثربخشی

۱. افزایش تدریس تربیت‌بدنی توسط آموزگاران پایه نسبت به سنوات گذشته
۲. ارتقای کیفیت طراحی و اجرای درس‌های تربیت‌بدنی
۳. افزایش رضایت شغلی و اعتماد به نفس آموزگاران پایه
٤. بهبود فرهنگ همکاری و یادگیری گروهی در مدرسه
٥. تداوم حلقه‌های یادگیری در سال‌های بعد

۸- پشتیبانی محتوایی

- **کتاب راهنمای معلم تربیت‌بدنی** به‌عنوان منبع اصلی طراحی و اجرا
- **کتب ضمیمه و دست‌نامه** شامل نمونه طرح درس‌ها، بازی ها ، راهکارهای ایمنی و الگوهای تدریس
- **کتاب راهنمای عملی درس پژوهی تربیت بدنی** برای راهبران آموزشی
- **فرم‌ها و ابزارهای مستندسازی** برای راهبری آموزشی و درس‌پژوهی

۹- خروجی‌ها و دستاوردهای مورد انتظار

۹-۱ برونداد ها

۱. تسلط آموزگاران پایه به محتوای برنامه درسی تربیت‌بدنی ، کتاب راهنمای معلم ،ضمائم و دست نامه افزایش پیدا می کند.
۲. هر آموزگار پایه تا پایان اردیبهشت حدود ۱۰ درس تربیت بدنی را اجرا می کند و بازخورد می گیرد.
۳. مهارت آموزگاران پایه در طراحی و اجرای درس تربیت‌بدنی ارتقا پیدا می کند.
٤. هر مدرسه حداقل دو درس‌پژوهی کامل انجام داده و خروجی آن را در قالب پوستر ارائه می کند.

۲-۹ پیامدها

۱. رشد حرفه‌ای پایدار آموزگاران پایه در حوزه تربیت‌بدنی
۲. نهادینه شدن راهبری آموزشی به‌عنوان الگوی پشتیبانی حرفه‌ای
۳. ارتقای کیفیت تدریس تربیت بدنی و یادگیری حرکتی در دوره ابتدایی
٤. شکل‌گیری شبکه ملی مدارس حیات به‌عنوان اکوسیستم یادگیری تربیت بدنی در سطح کشور
٥. تبدیل مدرسه به واحد یادگیرنده و تولیدکننده دانش و مهارت آموزشی

۱۰- ارائه مشوق ها

- مشوق‌های ویژه معلمان تربیت بدنی ، آموزگاران پایه ، معاونین و مدیران واجد شرایط

الف. دریافت گواهی **"تلاش مستمر برای کسب دانش، مهارت و تخصص "**

معلمان مشمول طرح در صورت حضور مستمر و فعال در کارگاه‌های آموزشی و همکاری با راهبر آموزشی در طی سال تحصیلی جهت دریافت گواهی تلاش مستمر برای کسب دانش مهارت و تخصص به معاونت پرورشی و تربیت بدنی مناطق معرفی می‌گردند.

ب. دریافت گواهی **"نشان دادن تعهد به یادگیری مداوم و رشد خود "**

معلمان مشمول در صورت کسب ۷۵ درصد امتیاز ارزیابی بالینی (نمون برگ نظارت) جهت دریافت گواهی نشان دادن تعهد به یادگیری مداوم و رشد خود به معاونت پرورشی و تربیت بدنی مناطق معرفی می‌گردند.

ج. به منظور ارتقای سلامت جسمانی و روحی فراگیران و تقویت پیوند آموزگاران پایه و مدیران و معاونان با حوزه تربیت بدنی، پیشنهاد می‌شود این عزیزان بتوانند از فضاهای تربیت بدنی مانند سالن‌ها، استخرها و مجموعه‌های ورزشی آموزش‌وپرورش به‌صورت رایگان استفاده نمایند.

- مشوق‌های ویژه گروه آموزش

الف. راهبران آموزشی مناطق

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۶ و پس از پایان راهبری و برگزاری نمایشگاه‌های درس پژوهی به سرگروه‌های مناطق گواهی "نشان دادن تعهد به یادگیری مداوم و رشد خود و دیگران" و "لوح تقدیر استانی" اعطا می‌گردد.

ب. راهبران آموزشی استان

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۶پس از تایید معاونت تربیت بدنی و سلامت به سرگروه‌های استانی گواهی **"نشان دادن تعهد به یادگیری مداوم و رشد خود و دیگران"** و **"لوح تقدیر وزارت"** اعطا می‌گردد.

۱۱- جمع‌بندی نهایی

طرح ملی «توانمندسازی مدرسه‌محور آموزگاران پایه در اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی در قالب مدارس حیات» گامی راهبردی در مسیر تحول آموزش تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی است. این طرح بر پایه‌ی اصول یادگیری از عمل، راهبری آموزشی حرفه‌ای، و درس‌پژوهی بنا شده و می‌کوشد نقش مدرسه را از مصرف‌کننده دانش آموزشی به تولیدکننده و بازآفرین آن ارتقا دهد.

مدرسه حیات، نماد پویایی یادگیری در مدرسه است؛ جایی که معلمان، مدیران و راهبران آموزشی در کنار هم می‌آموزند، تجربه می‌کنند و رشد می‌کنند. این مدل عملاً یک «چرخه حمایت و باز اندیشی» است که از مشاهده زنده تدریس تربیت بدنی شروع می‌شود، با تمرین گروهی ادامه پیدا می‌کند، در درس‌پژوهی تثبیت می‌شود و نهایتاً به تولید و تبادل دستاوردهای مشترک منتهی می‌گردد.

پیوست ۱.جدول زمان بندی دوره توانمند سازی فراگیران درس تربیت بدنی

جدول زمانبندی دوره توانمندسازی فراگیران درس تربیت بدنی					
ردیف	**عنوان فعالیت**	**موعد اقدام**	**مسئول پیگیری**	**با همکاری**	**ملاحظات اجرایی**
۱	انتخاب گروه آموزش و برگزاری کارگاه‌های توجیهی و توانمندسازی برای آنان	تابستان و مهر۱۴۰۵	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	ادارات کل	اقدام برابر برش ارسالی
۲	شناسایی مدارس و معلمان پایه با سنوات کمتر از ۵سال	تابستان و مهر۱۴۰۵	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	ادارات کل	اقدام برابر برش ارسالی
۳	برگزاری کارگاه توجیهی برای مدیران منتخب مدارس حیات و انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با آنان	تابستان و مهر۱۴۰۵	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	ادارات کل	برگزاری یک جلسه حضوری
۴	ثبت اطلاعات فراگیران در سامانه ltms	مهر۱۴۰۵	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	گروه آموزشی	اقدام برابر برش ارسالی و ثبت در فرم اطلاعاتی سامانه ltms
۵	برگزاری دوره درس پژوهی ویژه گروه آموزش	آذر لغایت دی	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	مدرسان کشوری	برگزاری یک جلسه حضوری/مجازی
۶	برگزاری دوره حضوری	مهرماه تا پایان آذر	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	گروه آموزش و مدرسان کشوری	۱-احصاء پیش نیازدوره ۲-برگزاری دوره عملی ویژه فراگیران حداقل چهار جلسه حضوری به همراه کارگاه عملی مشاهده تدریس ۳-تشگیل گروه های فراگیران دربستر فضای مجازی توسط راهبر
۷	ارسال گزارش برگزاری دوره های عملی/تئوری	آذر لغایت خرداد ۱۴۰۶	ادارات کل	کارشناسان تربیت بدنی مناطق/شهرستان	ارسال گزارش به صورت مصور و مکتوب در قالب فایل ppt (شامل صورتجلسات برنامه ریزی،فرم برگزاری دوره های عملی،تصاویر مربوط به برگزاری جلسات مدیران و فراگیران)

پیوست ۲. تفاهم نامه

به نام خدا

تفاهم‌نامه طرح «حیات» بین کارشناسی تربیت بدنی و مدیر مدرسه

موضوع تفاهم‌نامه:

اجرای طرح « حیات » با هدف توانمندسازی آموزگاران پایه در اجرای برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی و تبدیل مدرسه به یک حلقه یادگیری تربیت بدنی که به اختصار « مدرسه حیات » نامیده می‌شود .

طبق این تفاهم‌نامه، مدیر و آموزگاران آموزشگاه ..... متعهد می‌شوند برای توانمندسازی عوامل آموزشی و اجرایی مدرسه در زمینه تدریس درس تربیت بدنی، همکاری لازم را با راهبر آموزشی تربیت بدنی مطابق با مفاد زیر به عمل آورند.

تعهدات آموزشگاه

مدیر آموزشگاه بعنوان هماهنگ کننده اجرایی طرح «حیات»، متعهد می شود اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. **شرکت فعال کادر آموزشی و اجرایی در تمامی کارگاه‌های آموزشی، جلسات توجیهی و دوره‌های توانمندسازی مرتبط با اجرای طرح .**
۲. **تعهد به اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی توسط آموزگاران پایه در کلاس‌های درس، مطابق با دستورالعمل‌ها و راهنمایی‌های راهبر آموزشی تربیت‌بدنی.**
۳. **همکاری و انعطاف‌پذیری در برنامه‌ریزی و تشکیل کلاس‌های تربیت‌بدنی، با هماهنگی راهبر آموزشی و فراهم‌سازی شرایط لازم برای حضور راهبر در مدرسه.**
٤. **همکاری مؤثر با تیم‌های درس‌پژوهی به‌منظور ارتقای کیفیت تدریس درس تربیت‌بدنی، تبادل تجربه و توسعه یادگیری حرفه‌ای در بین آموزگاران پایه.**
۵. **تهیه و تأمین محتوای آموزشی، منابع تخصصی و کتب راهنمای مورد نیاز آموزگاران پایه برای اجرای بهینه برنامه درسی تربیت‌بدنی.**

تعهدات کارشناسی تربیت‌بدنی

کارشناسی تربیت‌بدنی منطقه، به عنوان نهاد راهبردی و پشتیبان اجرای طرح «حیات»، متعهد می‌شود اقدامات زیر را انجام دهد:

۱. **اختصاص یک راهبر (سرگروه آموزشی) در آموزشگاه، با هدف آموزش و توانمندسازی آموزگاران پایه در زمینه اجرای مؤثر برنامه درسی تربیت‌بدنی.**
۲. **برنامه‌ریزی منظم جهت حضور راهبر آموزشی در مدرسه، به‌صورت هفتگی یک روز به‌منظور پایش، راهنمایی و ارائه بازخورد به آموزگاران پایه.**
۳. **نظارت برتشکیل و تسهیل‌گری تیم‌های درس‌پژوهی در سطح مدرسه، با هدف تبادل تجربه، بهبود روش‌های تدریس و تقویت یادگیری حرفه‌ای همکاران.**
٤. **پیگیری جهت تهیه و تأمین محتوای آموزشی، منابع تخصصی و کتب راهنمای مورد نیاز آموزگاران پایه با همکاری مدیر آموزشگاه برای اجرای بهینه برنامه درسی تربیت‌بدنی.**
۵. **تشویق و قدردانی از مدارس فعال مجری طرح شامل: مدیران، آموزگاران پایه موفق در اجرای طرح «حیات»**

این تفاهم‌نامه در دو نسخه تنظیم شده و به امضای طرفین می‌رسد .هر نسخه دارای اعتبار یکسان بوده و اجرای مفاد آن برای طرفین الزامی است.

مهر و امضا کارشناسی تربیت‌بدنی منطقه .....

پیوست ۳. نمون برگ نظارت بر کلاس درس تربیت بدنی

نمون برگ نظارت بر کلاس درس تربیت بدنی (توسط مدیر / کارشناسی تربیت بدنی/ راهبران آموزشی)

قابل پیگیری توسط مدیر آموزشگاه زیرساخت ها و عوامل پشتیبان اجرا و ارزشیابی درس تربیت بدنی

۱	**تشکیل کلاس درس تربیت بدنی در گروهی مجزا در شاد برای درس تربیت بدنی**	**بلی**				**خیر**	
۲	درج برنامه درس تربیت بدنی در جدول برنامه هفتگی مدرسه	بلی				خیر	
۳	نظارت مدیر بر عملکرد معلم مربوطه در طول سال تحصیلی	بلی				خیر	
۴	بکارگیری معلم متخصص تربیت بدنی (مربوط به مدارس غیر دولتی)	بلی				خیر	
۵	وجود رونوشت قرارداد با معلم متخصص تربیت بدنی (مربوط به مدارس غیر دولتی)	بلی				خیر	
۶	پیگیری تکمیل نمون برگ آگاهی از سلامتی دانش آموزان و بایگانی آن پس از ارائه به معلم مربوطه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۷	آگاهی و اطلاع مدیر از آیین نامه ها، دستورالعمل ها و برنامه های مرتبط با درس تربیت بدنی	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۸	ایمن سازی فضای ورزشی مدرسه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۹	تأمین تجهیزات ورزشی مورد نیاز برای آموزش درس تربیت بدنی	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۰	دارا بودن اتاق تربیت بدنی (و یا اختصاص فضایی مناسب) برای نگهداری از تجهیزات ورزشی مدرسه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد

اجرا و ارزشیابی درس تربیت بدنی قابل پیگیری توسط معلم تربیت بدنی

۱	**برگزاری کلاس درس تربیت بدنی در شبکه شاد/ حضوری طبق برنامه هفتگی مدرسه توسط معلم**	**بلی**				**خیر**	
۲	شرکت معلم در کارگاه های توانمندسازی و دوره های ضمن خدمت مرتبط با درس تربیت بدنی	بلی				خیر	
۳	دارا بودن پوشش مناسب معلم در کلاس درس تربیت بدنی	بلی				خیر	
۴	در اختیار داشتن کتاب راهنمای معلم درس تربیت بدنی (ورق زن، فایل pdf)	بلی				خیر	
۵	دارا بودن طراحی آموزشی سالانه بر اساس کتاب راهنمای دوره مربوطه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۶	آموزش مباحث دانشی/ نگرشی بر اساس کتاب راهنمای دوره مربوطه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۷	آموزش فاکتورهای آمادگی جسمانی (بویژه مرتبط با سلامت) بر اساس کتاب راهنمای دوره مربوطه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۸	آموزش حرکات پایه ابتدایی / مهارت آموزی ورزشی بر اساس دستورالعمل ارسالی مربوطه	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۹	تکمیل دفتر ثبت فعالیت های مربوط به تدریس توسط معلم در تمام جلسات برگزار شده	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۰	انجام و ثبت ارزشیابی بر اساس برنامه درسی توسط معلم با تاکید بر پیشرفت تحصیلی و توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان با ارائه مستندات	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۱	انجام ارزشیابی به شکل صحیح، ثبت رکوردها و بایگانی چک لیست ها در مدرسه توسط معلم	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۲	اطلاع رسانی به والدین در مورد نحوه اجرا و ارزشیابی درس تربیت بدنی از طریق برگزاری جلسه مجازی/ حضوری با والدین توسط معلم	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۳	استفاده بهینه و خلاقانه از فضا و تجهیزات در اختیار معلم	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۴	مدیریت کلاس درس تربیت بدنی توسط معلم به صورت کلی	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد
۱۵	کیفیت کلاس درس تربیت بدنی بر مبنای بازخوردهای دریافتی از دانش آموزان	عالی	خوب	متوسط	ضعیف		مشاهده نشد

نظرناظر بصورت مکتوب از کلاس درس تربیت بدنی مدرسه: (ذکر نقاط قوت و قابل بهبود در راستای نظارت مدیر بر عملکرد و روند تدریس معلم):

نام و نام خانوادگی ناظر

امضا

نام و نام خانوادگی مدیر آموزشگاه

مهر و امضا

پیوست ۴. رمزینه های فیلم های آموزشی تهیه شده

۱	چای با طعم درس پژوهی		
۲	کارگاه مشاهده تدریس		
۳	ویدئوی آموزشی عقد تفاهم نامه با مدیر		
۴	فیلم مراحل اجرای درس پژوهی در طرح حیات		https://www.aparat.com/v/qeij2e9

۵	کانال دبیرخانه کیفیت بخشی درس تربیت بدنی		
۶	نمونه پوستر درس پژوهی		
	نمونه نمایشگاه دستاوردهای درس‌پژوهی منطقه، برگزار شده در سالهای گذشته		https://aparat.com/v/ccu70jw

دبیرخانه کیفیت‌بخشی درس تربیت‌بدنی مستقر در استان قم آمادگی دارد نظرات، پیشنهادات و سؤالات همکاران محترم را از طریق آی‌دی DabirkhanehQom_TB@ **در بستر پیام رسان شاد در طول سال تحصیلی دریافت و در برنامه‌ریزی‌های آتی مدنظر قرار دهد.**